

PHỦ LỖ - NƠI MÁY BAY B52 ĐẦU TIÊN CỦA MỸ BỊ BẮN RƠI TRÊN BẦU TRỜI HÀ NỘI

Gần nút giao thông nối quốc lộ 3 với quốc lộ 18, công trình giao thông của thời kỳ đổi mới trên đất xã Phù Lỗ, nay còn hiển hiện một tượng đài chiến thắng B52 được dựng lên tại cánh đồng Chuôm để đời đời ghi nhớ tội ác của đế quốc Mỹ, dùng máy bay B52 hủy diệt miền Bắc. Trong chiến công oanh liệt của quân và dân Hà Nội có sự đóng góp của quân và dân xã Phù Lỗ anh hùng. Chính nơi đây đã được chứng kiến cái gọi là “**Pháo đài bay bất khả xâm phạm B52**” đầu tiên của Mỹ bị lưới lửa phòng không Hà Nội bắn hạ, nát vụn thành từng mảnh rơi tứ tung trên cánh đồng.

Bệ phóng tên lửa được sử dụng bắn rơi máy bay B-52 trong Chiến dịch “Hà Nội-Điện Biên Phủ trên không”. Ảnh: Văn Phong

Ngược dòng lịch sử, cách đây 40 năm về trước, ngày đó vào đầu năm 1972, quân và dân ta quyết định mở cuộc tấn công chiến lược trên toàn miền Nam, giáng cho Mỹ - ngụy những đòn thất bại nặng nề, phá vỡ nhiều tuyến phòng thủ kiên cố của địch, giải phóng toàn tỉnh Quảng Trị, phần lớn tỉnh Kon Tum, bắc Bình Định, một khu vực rộng lớn các tỉnh Tây Ninh, Bình Long, Phước Long, một số vùng ở đồng bằng sông Cửu Long, Quân khu 5, giải phóng hơn một triệu dân, làm thất bại một phần quan trọng chương trình bình định nông thôn, làm thay đổi so sánh lực lượng giữa ta và địch, thay đổi cục diện cuộc chiến tranh ở miền Nam.

Cuộc tiến công chiến lược năm 1972 đã dồn Mỹ và chính quyền Ngụy vào thế yếu trầm trọng hơn. Để cứu vãn chiến lược “*Việt Nam hóa chiến tranh*” khỏi sụp đổ, Nixon trắng trợn mở lại cuộc triển tranh phá hoại ở miền Bắc, Trung ương Đảng đã ra lời kêu gọi cả nước đứng lên quyết chiến thắng giặc Mỹ xâm lược: “*Mỗi công dân phải là một chiến sỹ kiên cường chống Mỹ, kiên cường cứu nước. Mỗi xí nghiệp, công trường, nông trường, hợp tác xã, cơ quan, trường học, đường phố phải là một chiến hào sẵn sàng chiến đấu, đập tan mọi hành động phiêu lưu quân sự của giặc Mỹ và tay sai*”.

Thực hiện lời kêu gọi của Trung ương Đảng, cán bộ, đảng viên và nhân dân Phù Lỗ lại bắt tay vào trận chiến đấu mới, các chiến sỹ dân quân nêu cao tinh thần “*vững tay cày, chắc tay súng*” quyết tâm bám trụ sẵn sàng chiến đấu và phục vụ chiến

đầu. Phương án tác chiến và phòng tránh máy bay Mỹ oanh tạc đã được nhanh chóng triển khai. Cán bộ, đảng viên phát huy tinh thần trách nhiệm làm tốt nhiệm vụ được phân công, chuẩn bị đối phó với mọi tình huống. Cuộc chiến tranh leo thang lần thứ 2 có tính chất hủy diệt đối với Thủ đô Hà Nội và các tỉnh lân cận, trong đó có Phù Lỗ, bắt đầu.

Đúng 20 giờ 30 phút ngày 18-12-1972, một tốp máy bay Mỹ, trong đó có pháo đài bay B52 đã rải bom xuống cánh đồng Liên Lý và khu vực dân cư xóm mới, thôn Đoàn thuộc địa bàn xã, làm cháy một ngôi nhà, chết một người. Khi có báo động từ xa, mặc cho máy bay địch vẫn gầm rú trên bầu trời, đồng chí Bí thư Đảng ủy Lê Văn Cát, đồng chí Chủ tịch Ủy ban hành chính xã Đoàn Chấn cùng các đồng chí cấp ủy, quân sự, công an đã lãnh đạo, chỉ đạo cán bộ, lực lượng dân quân trên các địa bàn nhanh chóng vào vị trí chiến đấu. Các tổ liên lạc khẩn trương làm nhiệm vụ ngay từ phút đầu. Việc giải quyết hậu quả nhanh chóng được thực hiện. Mặc cho những quả bom còn lại chưa nổ, nhân dân xóm Mới dũng cảm vượt lên khỏi hầm để dập tắt ngọn lửa cứu người. Đồng chí Lê Văn Cát - Bí thư Đảng ủy trực tiếp chỉ đạo một số dân quân và nhân dân tiến hành mai táng người tử vong ngay trong đêm.

Đến 20 giờ 30 phút cùng ngày, chiếc máy bay B52 G đầu tiên của giặc Mỹ bị tên lửa và pháo phòng không của quân và dân Hà Nội bắn rơi, xác máy bay rơi ở cánh đồng Trời và cánh đồng Bài, thuộc xã Phù Lỗ. Khi máy bay nổ, 3 tên giặc lái rơi xuống, trong đó có 2 tên bị chết, một tên sống sót, nhảy dù xuống xứ đồng Dải. Lúc này, đồng chí Đoàn Chấn - Chủ tịch Ủy ban hành chính xã cùng đồng chí Đoàn Tấn - xã đội trưởng điều động một tổ dân quân gồm: Đồng chí Trịnh Soi - Bí thư chi bộ thôn Đông, đồng chí Ngô Thị Thuần, đồng chí Phan Đình Dục và một số đồng chí khác nhanh chóng, cơ động truy tìm tên giặc lái Mỹ nhảy dù. Sau một thời gian tìm kiếm đã bắt sống tên phi công có đủ vũ khí, điện đài, dẫn giải về Trạm công an Phù Lỗ. Hai tên phi công đã chết được đưa về địa điểm tập kết và chôn cất vào sáng hôm sau.

Công tác hiệp đồng tác chiến của xã với các đơn vị đóng quân trên địa bàn được thực hiện chặt chẽ nên việc thu hồi mảnh vỡ và xác chiếc máy bay B52G được tiến hành nhanh chóng và quy tụ về một điểm. Ban chỉ huy xã đội đã làm tốt công tác bảo vệ, trông giữ xác máy bay. Đến chiều 19-12-1972, đồng chí Phùng Thế Tài - Phó tư lệnh Quân chủng phòng không không quân về thăm, ghi nhận và biểu dương xã Phù Lỗ đã làm tốt công tác bảo vệ chiến lợi phẩm. Sau đó, xác chiếc máy bay B52 được giao cho Bộ Quốc phòng (Xác chiếc máy bay được trưng bày tại Bảo tàng chiến thắng B52).

Chiến tranh đã lùi xa, những vết thương chiến tranh dần lành lại, nhưng sự kiện chiếc máy bay B52 G đầu tiên của giặc Mỹ bị quật ngã trên bầu trời Hà Nội và tan xác trên đất Phù Lỗ vẫn còn vang mãi như một bản anh hùng ca, là niềm tự hào, cổ vũ, khích lệ các thế hệ quân và dân Phù Lỗ trong các thời kỳ cách mạng. Để từ đó tiếp tục phát huy truyền thống anh hùng trong đánh giặc, nỗ lực thi đua phấn đấu trong công cuộc đổi mới, góp phần xây dựng quê hương và Thủ đô Hà Nội “Đàng hoàng hơn, to đẹp hơn” như mong ước của Bác Hồ kính yêu.

Nguyễn Nam Hà

<http://www.qdnd.vn/qdndsite/vi-vn/61/43/406/408/408/213799/Default.aspx>